

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายของผู้วิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบความเข้าใจโดยทั่วไปเกี่ยวกับงานวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ปีการศึกษา 2513
2. เพื่อทราบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญบางประการ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่ดังกล่าว
3. เพื่อเป็นแนวทางหาข้อเสนอแนะต่อเทศบาลนครกรุงเทพ ในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งปรับปรุงส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการ แก่ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดของตน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการ โดยให้ผู้ตอบตอบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย มีจำนวน 100 ข้อ และในจำนวน 100 ข้อนี้ แบ่งออกเป็นหมวดย่อย 7 หมวด ได้แก่

หมวดที่ 1	เกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไป	12	ข้อ
หมวดที่ 2	หลักการบริหารที่สำคัญบางประการ	10	ข้อ
หมวดที่ 3	การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	10	ข้อ
หมวดที่ 4	จิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก	16	ข้อ
หมวดที่ 5	หลักการสอนและวิธีสอนโดยทั่วไปบางวิชา	32	ข้อ
หมวดที่ 6	หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรอื่น ๆ	10	ข้อ
หมวดที่ 7	การวัดและการประเมินผลการศึกษา	10	ข้อ

แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ โดยผู้วิจัยได้ตั้งปัญหาบ่อย ๆ ขึ้น แล้วให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหา

นั้น ๆ โรงเรียนของตนประมาณ ปานกลาง หรือน้อยที่สุดถึงไม่มีเลย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ปีการศึกษา 2513 จำนวน 94 คน

วิธีดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูใหญ่ โดยผ่านทางศึกษาธิการแขวง ทั้ง 12 แขวง และรวบรวมคืนจากศึกษาธิการแขวงเช่นเดียวกัน สำหรับแบบสอบถามที่มีได้ส่งคืนตามกำหนด ผู้วิจัยได้คัดเลือกขอรับคืนจากครูใหญ่โรงเรียนนั้น ๆ ด้วยตนเอง และแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดจำนวน 94 ฉบับ ได้รับคืนทั้งสิ้น 92 ฉบับ คิดเป็นแบบสอบถามที่ได้รับคืน ร้อยละ 97.88

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ตอน คือ วิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 1 กับแบบสอบถามตอนที่ 2

สำหรับแบบสอบถามตอนที่ 1 ผู้วิจัยได้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ได้กล่าวโดยละเอียดแล้วในบทที่ 3 ในหัวข้อการวิเคราะห์ข้อมูล) เมื่อตรวจให้คะแนนแล้ว ได้แยกวิเคราะห์เป็นตอน ๆ ดังนี้

ก. หากการร้อยละของคะแนนรวมเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนรวมเฉลี่ย ในหมวดย่อยแต่ละหมวดของครูใหญ่ทั้งกลุ่ม แล้วจำแนกกลุ่มออกตาม เพศ วุฒิ ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ อายุราชการ และอายุจริง แล้วนำคะแนนรวมเฉลี่ยของครูใหญ่แต่ละกลุ่ม มาเปรียบเทียบ กับคะแนนมาตรฐานซึ่งผู้วิจัยได้คำนวณไว้ เพื่อเทียบระดับความเข้าใจในงานวิชาการของครูใหญ่กลุ่มนั้น ๆ

ข. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของค่าคะแนนรวมเฉลี่ย หรือค่ามัธยฐานเลขคณิตระหว่างครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ และระหว่างครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิกับผู้ทรงคุณวุฒิ

ค. หากความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่าง

คะแนนรวม กับ วุฒิ

คะแนนรวม กับ ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่

คะแนนรวม กับ อายุราชการของครูใหญ่

คะแนนรวม กับ อายุจริงของครูใหญ่

ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลในแบบสอบถามตอนที่ 2 นั้น ใช้วิธีคำนวณหาค่าน้ำหนัก (Numerical Weight) ของปัญหาแต่ละข้อ ปัญหาข้อใดมีค่าน้ำหนักมาก ถือว่าเป็นปัญหามาก และปัญหาข้อใดมีค่าน้ำหนักเป็นตัวเลขน้อย ถือว่ามีปัญหาน้อยรองลงมาตามลำดับ ซึ่งตัวเลขค่าน้ำหนักที่ใช้แทนความมากน้อยในการวิจัยครั้งนี้ คือ

เป็นปัญหามากที่สุด แทนค่าน้ำหนักเท่ากับ 3

เป็นปัญหาปานกลาง แทนค่าน้ำหนักเท่ากับ 2

เป็นปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีเลย แทนค่าน้ำหนักเท่ากับ 1

สถาปนาของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาล นครกรุงเทพ ปีการศึกษา 2513 จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 97.88 ของครูใหญ่ที่ผู้วิจัย ให้ความช่วยเหลือแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ เป็นครูใหญ่ชาย 51 คน คิดเป็นร้อยละ 55.59 ครูใหญ่หญิง 41 คน คิดเป็นร้อยละ 44.41 และเมื่อจำแนกตามวุฒิแล้ว มีครูใหญ่วุฒิปริญญาโท 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.43 ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรี 17 คน คิดเป็นร้อยละ 18.53 วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. (รวมทั้ง อ.กท. และ พ.อ.ควบ) 35 คน คิดเป็นร้อยละ 38.15 วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. 22 คน คิดเป็นร้อยละ 23.98 วุฒิ ป. หรือ พ. 4 คน คิดเป็นร้อยละ 4.36 และไม่มีวุฒิต่างการศึกษา 9 คน คิดเป็นร้อยละ 9.81

2. เกี่ยวกับระยะเวลา จำนวนปีของประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ อายุราชการ และ อายุจริงของครูใหญ่ จำแนกได้ตามวุฒิตั้งนี้

- ครูใหญ่วุฒิปริญญาโท - มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ต่ำสุด 1 ปี และสูงสุด 4 ปี
- มีอายุราชการต่ำสุดตั้งแต่ 4 ปี ถึงสูงสุด 14 ปี
 - มีอายุจริงต่ำสุดตั้งแต่ 28 ปี ถึงสูงสุด 39 ปี ✓

- ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรี - มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ต่ำสุด 1 ปี ถึงสูงสุด 15 ปี
 - มีอายุราชการต่ำสุด 6 ปี ถึงสูงสุด 25 ปี
 - มีอายุจริงต่ำสุด 31 ปี ถึงสูงสุด 50 ปี
- ครูใหญ่วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. - มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ต่ำสุด 1 ปี ถึงสูงสุด 30 ปี
 - มีอายุราชการต่ำสุด 6 ปี ถึงสูงสุด 40 ปี
 - มีอายุจริงต่ำสุด 31 ปี ถึงสูงสุด 60 ปี
- ครูใหญ่วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. - มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ต่ำสุด 1 ปี ถึงสูงสุด 39 ปี
 - มีอายุราชการต่ำสุด 16 ปี ถึงสูงสุด 40 ปี
 - มีอายุจริงต่ำสุด 41 ปี ถึงสูงสุด 60 ปี
- ครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ. - มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ต่ำสุด 18 ปี ถึงสูงสุด 26 ปี
 - มีอายุราชการต่ำสุด 26 ปี ถึงสูงสุด 40 ปี
 - มีอายุจริงต่ำสุด 57 ปี ถึงสูงสุด 60 ปี
- ครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา - มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ต่ำสุด 6 ปี ถึงสูงสุด 35 ปี
 - มีอายุราชการต่ำสุด 16 ปี ถึงสูงสุด 40 ปี
 - มีอายุจริงต่ำสุด 41 ปี ถึงสูงสุด 60 ปี

3. สรุปโดยเฉลี่ยแล้ว ครูใหญ่ส่วนมากมีวุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่โดยเฉลี่ย 11.9 ปี โดยมีช่วงประสบการณ์ตั้งแต่ 1 ปี ถึง 39 ปี มีอายุราชการโดยเฉลี่ย 22 ปี โดยมีช่วงอายุราชการตั้งแต่ 4 ปี ถึง 40 ปี มีอายุจริงโดยเฉลี่ย 45.73 ปี โดยมีช่วงอายุจริงตั้งแต่ 23 ปี ถึง 60 ปี

สรุปผลการวิจัย

1. เมื่อนำคะแนนรวมเฉลี่ยของครูใหญ่ทั้งกลุ่ม ครูใหญ่เพศชาย ครูใหญ่เพศหญิง และกลุ่มครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ เปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐาน เพื่อดูระดับความเข้าใจในงานวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

ก. ครูใหญ่ทั้งกลุ่มมีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

ข. ครูใหญ่เพศชายและครูใหญ่เพศหญิง ต่างมีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ค. ครูใหญ่วุฒิปริญญาโท วุฒิปริญญาตรี วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. วุฒิ ป. หรือ พ. มีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่กลุ่มครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิต่างการศึกษามีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับต่ำ :

2. เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มครูใหญ่แต่ละกลุ่ม ซึ่งจำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ อายุราชการ และอายุจริง มาเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐาน เพื่อดูระดับความเข้าใจในงานวิชาการ ปรากฏผลดังนี้

ก. กลุ่มครูใหญ่ที่มีช่วงประสบการณ์ต่ำสุด คือ ช่วง 1-5 ปี ได้คะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มครูใหญ่ที่อยู่ในช่วงประสบการณ์ที่สูงกว่านี้ แต่เมื่อนำคะแนนรวมเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐาน ปรากฏว่า ครูใหญ่กลุ่มที่มีช่วงประสบการณ์ต่าง ๆ กัน ต่างมีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

ข. กลุ่มครูใหญ่ที่อยู่ในช่วงอายุราชการต่ำสุด คือ ช่วง 1-5 ปี ได้คะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุด เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มครูใหญ่ที่อยู่ในช่วงอายุราชการที่สูงกว่านี้ และเมื่อนำคะแนนรวมเฉลี่ยเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐาน ปรากฏว่า ครูใหญ่กลุ่มที่ได้คะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุด มีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับดี ส่วนกลุ่มครูใหญ่ที่มีช่วงอายุราชการอื่น ๆ ที่สูงกว่า มีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางทุกกลุ่ม

ค. กลุ่มครูใหญ่ที่มีอายุจริง 31-35 ปี ได้คะแนนรวมเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งครูใหญ่กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีช่วงอายุจริงค่อนข้างต่ำ เพราะช่วงอายุจริงต่ำสุดคือ 28-30 ปี แต่เมื่อนำคะแนนรวมเฉลี่ยของกลุ่มครูใหญ่ซึ่งจำแนกตามอายุจริงนี้แต่ละกลุ่ม ปรากฏว่า ทุกกลุ่มมีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

3. เมื่อพิจารณาความเข้าใจในงานวิชาการ โดยดูจากคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ในหมวดย่อยต่าง ๆ ทั้ง 7 หมวด เกี่ยวกับงานวิชาการซึ่งผู้วิจัยแบ่งไว้ดังนี้

หมวดที่ 1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไป
หมวดที่ 2	หลักการบริหารที่สำคัญบางประการ
หมวดที่ 3	การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
หมวดที่ 4	จิตวิทยาการ เรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก
หมวดที่ 5	หลักการสอนและวิธีสอนโดยทั่วไปรายวิชา
หมวดที่ 6	หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรอื่น ๆ
หมวดที่ 7	การวัดและประเมินผลการศึกษา

ผลปรากฏว่า โดยเฉลี่ยแล้ว ครูใหญ่ทั้งกลุ่มมีความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผล การศึกษาคือที่สุดและมีความเข้าใจเรื่องอื่น ๆ ที่ รองลงมาตามลำดับคือ หมวดการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน หมวดหลักการบริหารที่สำคัญบางประการ หมวดจิตวิทยาการ เรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก หมวดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไป หมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรอื่น ๆ และหมวดที่ครูใหญ่ทั้งกลุ่มมีความเข้าใจยังไม่ดีนัก คือ หมวดหลักการสอนและวิธีสอนโดยทั่วไปรายวิชา

ส่วนเมื่อจำแนกครูใหญ่ออกตามวุฒิ ประสบการณ์ในการเป็นครู อายุราชการ และอายุจริง ปรากฏว่า ครูใหญ่แต่ละกลุ่มที่จำแนกออกไป จะมีความเข้าใจเรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษาคือที่สุด และมีความเข้าใจเรื่องอื่น ๆ รองลงมาคือ การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน และหมวดที่ครูใหญ่แต่ละกลุ่มยังมีความเข้าใจไม่สู้แจ่มแจ้งนัก ได้แก่ หมวดหลักการ

สอนและวิจัยสอนโดยทั่วไปในบางวิชา และหมวดที่ครูใหญ่ส่วนมากยังไม่สนใจเป็นอันดับรองจากอันดับสุดท้าย คือ หมวดหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรอื่น ๆ

4. จากการทดสอบความมีนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างความเข้าใจในงานวิชาการของครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ และครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิกับผู้บริหารระดับสูง พบว่า

ก. ครูใหญ่วุฒิปริญญาโทกับวุฒิปริญญาตรี มีความเข้าใจงานวิชาการไม่ต่างกัน แต่ทั้งครูใหญ่วุฒิปริญญาโทและวุฒิปริญญาตรี ต่างก็มีความเข้าใจงานวิชาการดีกว่าครูใหญ่วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม., วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป., วุฒิ ป. หรือ พ. และครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา

ข. ครูใหญ่วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. มีความเข้าใจงานวิชาการไม่ต่างจากครูใหญ่วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. และครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ. แต่ครูใหญ่วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. มีความเข้าใจงานวิชาการดีกว่าครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา

ค. ครูใหญ่วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. มีความเข้าใจงานวิชาการไม่ต่างจากครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ. และครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา และครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ. เอง ก็มีความเข้าใจงานวิชาการไม่ต่างจากครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา เช่นเดียวกัน

ง. ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเข้าใจงานวิชาการดีกว่าครูใหญ่ทุกระดับวุฒิ คือ ตั้งแต่วุฒิปริญญาโท วุฒิปริญญาตรี, วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. วุฒิ ป. หรือ พ. จนถึงครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิทางการศึกษา

5. นอกจากการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ครูใหญ่ที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ที่มีวุฒิสองจะได้คะแนนความเข้าใจงานวิชาการจากแบบสอบถามครั้งนี้สูงกว่า แต่ครูใหญ่ที่มีระยะเวลาการเป็นครูใหญ่นาน มีอายุราชการสูง มีอายุจริงสูง จะได้คะแนนความเข้าใจงานวิชาการต่ำ

6. ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการที่พบมากที่สุดในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทางโรงเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับไม่มีงบประมาณจัดตั้งและจัดบริการเกี่ยวกับห้องสมุด รวมทั้ง

ไม่มีตัวบุคคลที่ชำนาญงานด้านนี้โดยเฉพาะ คือไม่มีบรรณารักษ์โดยเฉพาะ ส่วนปัญหาที่ครูใหญ่ ส่วนมากประสบรองลงมา ได้แก่ อุปกรณ์การสอนที่จำเป็นบางอย่างมีไม่เพียงพอ บริเวณโรงเรียนแคบไม่เหมาะกับจำนวนนักเรียน และครูใหญ่เองมีงานธุรการมากจนไม่มีใครมีเวลาดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการเรียนการสอน

สรุปโดยย่อกล่าวได้ว่า การวิจัยครั้งนี้พบว่า ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ปีการศึกษา 2513 ที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ มีความเข้าใจงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแบ่งย่อยลงไปในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานด้านนี้ปรากฏว่า ครูใหญ่กลุ่มนี้มีความเข้าใจเรื่องการวัดและการประเมินผลการศึกษาดีที่สุดในเรื่องที่เขาใจเป็นลำดับสุดท้ายคือ เรื่องหลักการสอนและวิธีสอนโดยทั่วไปรายวิชา เมื่อดูจากคะแนนรวมเฉลี่ยเกี่ยวกับความเข้าใจงานวิชาการ การทดสอบความแตกต่างของความเข้าใจงานด้านนี้ระหว่างครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ และการหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมกับวุฒิศะเนนรวมทั้งประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ คะแนนรวมกับอายุราชการ ตลอดจนคะแนนรวมกับอายุจริงแล้ว สรุปได้ว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิสอง จะมีความเข้าใจงานวิชาการสูงกว่า แต่เมื่อพิจารณาผลจากการทดสอบความแตกต่างของความเข้าใจงานวิชาการ ระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิกับครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิแล้ว พอสรุปได้ว่า ครูใหญ่กลุ่มนี้ยังมีความเข้าใจงานวิชาการไม่มากนัก แม้จะเป็นครูใหญ่ที่มีวุฒิสองในกลุ่มนี้ก็ตาม ส่วนทางด้านปัญหาและอุปสรรคที่พบมากที่สุดในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่ คือ ไม่มีงบประมาณเกี่ยวกับการจัดตั้งและจัดบริการเกี่ยวกับห้องสมุด รวมทั้งไม่มีตัวบุคคลที่ชำนาญงานด้านนี้โดยเฉพาะ

การอภิปรายของผู้วิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีเหตุผลหลายประการที่อาจทำให้ผลการวิจัยบกพร่องไปบ้าง ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย (ในบทที่ 1) ส่วนการรวบรวมข้อมูลนั้นนับว่าเชื่อถือได้พอสมควร คือสามารถรวบรวมแบบสอบถามคืนได้ร้อยละ 97.88 ส่วนผลการวิจัยที่น่าสังเกตคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจกับระยะเวลาในการเป็นครูใหญ่ ระยะเวลา

เวลาของอายุราชการและอายุจริง มีค่าลบและมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับกลาง ซึ่งแสดงว่าในการวิจัยครั้งนี้ ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่นาน มีอายุราชการมากและมีอายุจริงมาก ควรจะไถ่คะแนนความเข้าใจงานวิชาการจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นต่ำ ซึ่งในทางที่น่าจะเป็นแล้ว ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ อายุราชการ ถ้ายิ่งมากควรจะยิ่งทำให้มีความเข้าใจงานวิชาการมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจงานวิชาการกับวุฒิของครูใหญ่ มีค่าเป็นบวกและมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับกลาง เช่นเดียวกัน ทั้งนี้แสดงว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิสองจะไถ่คะแนนรวมความเข้าใจงานวิชาการสูงกว่า และจากผลการทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของความเข้าใจงานวิชาการของครูใหญ่ระดับวุฒิต่าง ๆ ผลปรากฏว่า ครูใหญ่วุฒิปริญญาโทกับครูใหญ่วุฒิปริญญาตรี มีความเข้าใจงานวิชาการไม่แตกต่างกัน แต่ครูใหญ่วุฒิปริญญาโทกับครูใหญ่วุฒิปริญญาตรี มีความเข้าใจงานวิชาการดีกว่าครูใหญ่วุฒิป.ม. หรือ พ.ม. หรือ ป.ป. หรือ พ.ป. หรือ ป. หรือ พ. รวมทั้งครูใหญ่ที่ไม่มีวุฒิต่าง การศึกษา นอกจากนั้น ครูใหญ่วุฒิป.ม. หรือ พ.ม. กับครูใหญ่วุฒิป.ป. หรือ พ.ป. และครูใหญ่วุฒิป. หรือ พ. มีความเข้าใจงานวิชาการไม่ต่างกัน ดังนั้นทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเข้าใจงานวิชาการ น่าจะเนื่องมาจากระดับวุฒิมากกว่าอย่างอื่น แต่การที่ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับกลางนั้น อาจจะเนื่องมาจากครูใหญ่ที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ที่มีคุณวุฒิสอง คือคิงแค่วุฒิปริญญาตรีถึงปริญญาโท มีเพียง 22 คน จากครูใหญ่ที่เป็นประชากรทั้งหมด 92 คน และอีกประการหนึ่ง ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีถึงปริญญาโทนี้ ส่วนมากจะมีอายุจริงน้อย คืออยู่ในช่วง 28-40 ปี มีผลทำให้มีอายุราชการน้อย ประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่น้อย ส่วนครูใหญ่วุฒิต่ออื่น ๆ นอกจากนั้น จะมีช่วงอายุจริงโดยเฉลี่ย 35-60 ปี มีอายุราชการมากกว่าและมีประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่มากกว่า เมื่อเป็นดังนี้จึงเป็นไปได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความเข้าใจงานวิชาการ กับ อายุจริง อายุราชการ และประสบการณ์ในการเป็นครูใหญ่ ของครูใหญ่ทั้งหมด มีค่าออกมาเป็นลบ

อนึ่ง จากการที่ผู้วิจัยได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ และทำแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดเห็นและความเข้าใจงานวิชาการ เมื่อนำมาตรวจให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์

เกี่ยวกับที่ใช้ตรวจแบบสอบถามจากครูใหญ่ ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิไคคะแนนสูงกว่า 90 ขึ้นไปทั้งสิ้น คือคะแนนต่ำสุดได้ 92 ถึงสูงสุด 100 คะแนน ดังนั้นผู้วิจัยเชื่อว่า แบบสอบถามที่ได้สร้างขึ้นครั้งนี้ มีความแจ่มแจ้งชัดเจนมากพอที่จะตัดสินความรู้ความเข้าใจงานวิชาการได้พอสมควร และเชื่อได้ว่า การที่ผู้ตอบตอบผิดมากนี้ มีสาเหตุเนื่องมาจากความเข้าใจภาษาที่ใช้ผิดถึงจะมีบ้างก็คงไม่มากพอที่จะทำให้คะแนนลดต่ำลงจนเห็นได้ชัดเจน ดังนั้นจึงน่าจะเป็นผลเนื่องมาจากความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ยังไม่ถูกต้องมากกว่า อีกประการหนึ่ง จากการทดสอบความแตกต่างของความเข้าใจในงานวิชาการระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิกลุ่มนี้ กับครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ นั้น ปรากฏว่า ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเข้าใจงานวิชาการดีกว่าครูใหญ่ทุกระดับวุฒิ ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า แบบสกรวจวิจัยครั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะภายในกลุ่มครูใหญ่เอง จะพบว่าครูใหญ่ที่มีวุฒิสสูงจะไคคะแนนความเข้าใจงานวิชาการสูง แต่ครูใหญ่วุฒิสสูงและมีความเข้าใจงานวิชาการสูงเหล่านั้น ก็ยังมีความเข้าใจต่ำกว่าผู้ทรงคุณวุฒิ

ขอเสนอแนะต่อครูใหญ่และผู้ที่จะเป็นครูใหญ่

1. ครูใหญ่ในฐานะผู้นำและผู้บริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียน และรับผิดชอบผลการศึกษานักเรียน ควรจะได้เข้าใจหลักบริหารและงานวิชาการอย่างถูกต้องและทันสมัยอยู่เสมอ ทั้งนี้โดยการติดตามข่าวความเคลื่อนไหวการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเรียนการสอน เพราะเรื่องเกี่ยวกับการศึกษามีสิ่งตายตัว (Static) แต่เป็นเรื่องที่อาจเปลี่ยนแปลง (Dynamic) ปรับปรุง และค้นพบหลักการใหม่ ๆ อยู่เสมอ เกี่ยวกับปัญหานี้ทราบว่า ทางเทศบาลเองก็ได้จัดให้มีการประชุมอบรมครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่เป็นประจำทุกปี ที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร ทั้งนี้เพื่อให้ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ได้ทันต่อความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และสิ่งที่เป็นความรู้ใหม่ ๆ ทางการศึกษาอยู่เสมอ ทั้งนี้เชื่อว่าจะเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหานี้ได้ นอกจากนี้ ผู้บริหารหรือครูใหญ่ ควรจะได้ศึกษารูควัความรู้ด้วยตนเองอีกด้วย ทั้งนี้อาจทำได้โดยการไปสังเกตการณ์ไปร่วมประชุมทางวิชาการ และอาศัยสื่อมวลชนต่าง ๆ

2. ครูใหญ่ควรจะได้หาเวลาช่วยเหลือครูในโรงเรียนของตนเกี่ยวกับการเรียนการสอน และควรถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษาระดับโรงเรียน ซึ่งตามหลักการนี้เทศการที่กษาแล้ว ครูใหญ่ควรจะได้ใช้เวลา 1 ใน 3 ของเวลาทั้งหมดในแต่ละปีการศึกษา ดูแลช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน ทั้งนี้โดยมุ่งผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับตัวเด็กในการได้รับการศึกษาเป็นสำคัญ

3. ในการบริหารงานด้านวิชาการ ควรจะได้มีการวางแผนระยะยาวตลอดปี และระยะสั้นเป็นรายเดือน รายสัปดาห์และรายวันตามลำดับ โดยกำหนดแผนงาน กำหนดวิธีปฏิบัติที่จะปฏิบัติ กำหนดตัวบุคคลที่จะรับไปปฏิบัติ และกำหนดวิธีประเมินผลงานนั้น ๆ ไว้วงหน้า ทั้งนี้ควรทำโดยความร่วมมือระหว่างครูใหญ่และคณะครูในโรงเรียน รวมทั้งศึกษานิเทศก์ (ถ้ามี) นอกจากนี้ สิ่งที่จะต้องทำประการสำคัญคือ การบันทึกปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงาน แล้วรวบรวมประมวลไว้อย่างมีระเบียบเป็นหลักฐานของโรงเรียน เพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในคราวต่อไป รวมทั้งเป็นแนวสำหรับผู้ที่มารับช่วงงานใหม่จะได้ทราบปัญหาของงานนั้น ๆ และจะได้หาทางป้องกัน หรือหาทางปฏิบัติมิให้ปัญหาเหล่านั้นเกิดขึ้น หรือเกิดขึ้นน้อยที่สุด

4. ควรจะได้มีการประชุมครู เพื่ออภิปรายและแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยที่สุดควรจะเป็นเดือนละครั้ง โดยไม่รวมกับการประชุมอื่น ๆ อันเกี่ยวกับการแจ้งระเบียบปฏิบัติงาน คำสั่งทางราชการ หรือเกี่ยวกับการจัดงานอื่น ๆ ฯลฯ

5. แต่ละโรงเรียนควรจะได้มีแผนป้ายการวางสอนรวมขนาดใหญ่ เพื่อครูใหญ่จะได้ทราบว่า ครูคนใดสอนวิชาอะไร เวลาใด และห้องใด ทั้งนี้เพื่อสะดวกแก่การดูแลช่วยเหลือแก้ปัญหา สัมเปลี่ยนและควบคุม อาจจัดทำตารางสอนดังกล่าวโดยแบ่งเป็นระดับชั้น หรือแบ่งเป็นสาขาวิชา หรืออย่างใดก็ได้แล้วแต่สะดวก

ข้อเสนอแนะต่อเทศบาลนครกรุงเทพ

1. ควรจัดอบรมและสัมมนาครูใหญ่เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ ด้านหลักการสอน และวิธีสอนที่ควรใช้ไปในวิชาต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษาอย่างยิ่ง
2. ควรจัดอบรมและสัมมนาครูใหญ่เพื่อให้ความรู้ทางด้านการบริหารงานวิชาการ ทั้งทางทฤษฎีและการปฏิบัติเสมอ ๆ
3. ในคํานการคัดเลือก บรรจุ หรือแต่งตั้งผู้ที่จะทำหน้าที่ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล ควรวางระเบียบว่า ครูใหญ่ต้องมีวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี รวมทั้งควรมีอายุจริง ตั้งแต่ 30 ปี ขึ้นไป
4. ควรจัดสรรงบประมาณแก่โรงเรียนเพื่อจัดหาหนังสือ และจัดการเกี่ยวกับห้องสมุดทุกปี และควรมีการอบรมครูเพื่อให้ทำหน้าที่บรรณารักษ์ หรือบรรจุกุมนบรรณารักษ์ประจำแต่ละโรงเรียน นอกจากนี้ทางเทศบาลน่าจะจัดหาอุปกรณ์การสอนบางอย่างที่จำเป็นแก่โรงเรียนที่ยังขาดและไม่สามารถจะจัดหาเองได้.

ข้อเสนอแนะต่อถาวรวิจับ

1. ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในงานวิชาการตามหลักทางการศึกษา เปรียบเทียบกับการปฏิบัติจริง เกี่ยวกับงานคํานนี้ของครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลกลุ่ม เกี่ยวกับที่ได้วิจัยแล้วนี้ต่อไปอีก
2. ควรจะได้มีการสำรวจความคิดเห็นของครูใหญ่และผู้บริหาร เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของเทศบาล และแนวทางการปรับปรุง การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาซึ่งอยู่ในความควบคุมดูแลและรับผิดชอบของเทศบาล